



Teismo praktikos rinkinys

Byla C-260/11

The Queen, prašant: David Edwards

ir

**Lilian Pallikaropoulos,
prieš
Environment Agency ir kt.**

(*Supreme Court of the United Kingdom* prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Aplinka — Orhuso konvencija — Direktyva 85/337/EEB — Direktyva 2003/35/EB — 10a straipsnis — Direktyva 96/61/EB — 15a straipsnis — Teisė kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais — „Nepernelyg brangaus“ teismo proceso sąvoka“

Santrauka – 2013 m. balandžio 11 d. Teisingumo Teismo (ketvirtoji kolegija) sprendimas

1. *Aplinka — Tam tikrų projektų poveikio aplinkai vertinimas — Direktyvos 85/337 ir 96/91 — Teisė apskųsti sprendimą išduoti leidimą — Reikalavimas, kad procesas neturi būti pernelyg brangus — Sąvoka*

(*Tarybos direktyvos 85/337, iš dalies pakeistos Direktyva 2003/35, 10a straipsnio penkta pastraipa ir Tarybos direktyvos 96/61, iš dalies pakeistos Direktyva 2003/35, 15a straipsnio penkta pastraipa*)

2. *Europos Sąjungos teisė — Aiškinimas — Nuostata, kurioje nėra jokio aiškaus nukreipimo į valstybių narių teisę — Savarankiškas ir vienodas aiškinimas*
3. *Aplinka — Tam tikrų projektų poveikio aplinkai vertinimas — Direktyvos 85/337 ir 96/91 — Teisė apskųsti sprendimą išduoti leidimą — Reikalavimas, kad procesas neturi būti pernelyg brangus — Nacionalinio teismo vertinimas — Kriterijai*

(*Tarybos direktyvos 85/337, iš dalies pakeistos Direktyva 2003/35, 10a straipsnio penkta pastraipa ir Tarybos direktyvos 96/61, iš dalies pakeistos Direktyva 2003/35, 15a straipsnio penkta pastraipa*)

1. Direktyvos 85/337 dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo ir Direktyvos 96/61 dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės, iš dalies pakeistų Direktyva 2003/35, atitinkamai 10a straipsnio penktoje pastraipoje ir 15a straipsnio penktoje pastraipoje numatytas reikalavimas, kad teismo procesas neturi būti pernelyg brangus, reiškia, jog šiose nuostatose numatytiems asmenims neturi būti užkirstas kelias pareikšti ieškinį ar tęsti teismo procesą, patenkančius į šių straipsnių taikymo sritį, dėl finansinės naštos, kuri galėtų dėl to atsirasti, atsižvelgiant į visas atitinkamos šalies patirtas išlaidas.

Šis reikalavimas aplinkosaugos srityje padeda užtikrinti, kad būtų paisoma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje numatytos teisės į veiksmingą teisinę gynybą ir laikomasi veiksmingumo principo, pagal kurį dėl ieškinių, skirtų iš Sąjungos teisės kylančių asmenų teisių apsaugai užtikrinti, pareiškimo procesinių taisyklių naudotis Sąjungos teisės sistemoje nustatytais teisėmis neturi tapti praktiškai neįmanoma arba pernelyg sudėtinga.

(žr. 33, 35 punktus ir rezoliucinę dalį)

2. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 29 punktą)

3. Kai nacionalinis teismas turi priimti sprendimą dėl bylinėjimosi išlaidų priteisimo iš asmens, kuris, būdamas ieškovu, bylą aplinkos srityje pralaimėjo, arba – bendresne prasme – kai jis turi, ankstyvoje proceso stadijoje išdėstyti poziciją dėl galimo išlaidų, kurias padengti gali tekti bylą pralaimėjusiai šaliai, apribojimo, šis teismas turi įsitikinti, kad laikomasi reikalavimo, jog teismo procesas neturi būti pernelyg brangus, atsižvelgdamas tiek į savo teises siekiančio apginti asmens interesą, tiek į bendrąjį su aplinkos apsauga susijusį interesą.

Atlikdamas šį vertinimą nacionalinis teismas turi atsižvelgti ne tik į šio asmens ekonominę padėtį, bet ir objektyviai įvertinti bylinėjimosi išlaidų dydį. Taigi proceso išlaidos neturi viršyti suinteresuotojo asmens finansinių galimybių ir bet kuriuo atveju neturi būti objektyviai nepagrįstos. Be to, jis gali atsižvelgti į atitinkamų šalių situaciją, tai, ar pareiškėjas gali pagrįstai tikėtis, kad jo reikalavimai bus patenkinti, tai, kokio dydžio rizika kyla jam ir aplinkos apsaugai, taikytinos teisės ir proceso sudėtingumą ir į galimą reikalavimų nepagrįstumą atskirose jų nagrinėjimo stadijose, taip pat į tai, ar egzistuoja nacionalinė teisinės pagalbos sistema arba su bylinėjimosi išlaidomis susijęs apsaugos režimas.

Tačiau vien aplinkybės, kad suinteresuotasis asmuo faktiškai nebuvo atgrasytas pasinaudoti teise pareikšti ieškinį, nepakanka, kad būtų galima pripažinti, jog proceso išlaidos jam nėra pernelyg didelės.

Galiausiai šis vertinimas negali būti atliekamas remiantis skirtingais kriterijais, atsižvelgiant į tai, ar jis atliekamas užbaigiant procesą pirmojoje, apeliacinėje ar antrosios apeliacijos instancijose.

(žr. 40–48 punktus ir rezoliucinę dalį)